

[Knud Thomsen.]

nedsmiddelproduktionen nu skal fremmes med de midler, der måtte stå til rådighed, og der kan altså i de enkelte lande i den givne situation komme en afvejning af, om man vil løbe en vis risiko for at opnå en vis fordel. Det må naturligvis altid være regering og folketing, der tager et sådant ansvar. Naturligvis er der visse risici, når man på denne måde griber kemisk ind i naturens husholdning.

Jeg har sagt, at jeg synes, det er en lidt dramatisk form. Man kan også sige, at emnet måske er dramatiseret for meget. Det ærede medlem hr. Morten Lange nævnte selv et helt anderledes gammeldags tema, som er akkurat lige så vanskeligt, nemlig sulfomidlerne. Jeg kan nævne et endnu mere trivielt eksempel på noget, der vil plage alle moderne samfund om 10, 20 eller 30 år, når alle de mange tusinder af olietanke, der er blevet installeret, bliver utætte og olien begynder at løbe ud. Da vil vi få akkurat de samme plager, og den til den tid formodentlig højtærede indenrigsminister vil få sine i høj grad store plager med, hvad i al verden han så skal gøre. Det vil næsten ikke være muligt at klare den situation.

Med disse sidste ord vil jeg kun sige, at man må ikke vente, at man kan skrue tilstanden i dette lille land, hvad enten det drejer sig om sulfomidler, pesticidrester eller olietanke, tilbage til Gorm den Gamles tid, for det kan man ikke. Man må iagttage tingene, som de er, og undgå de værste vildskud.

Vi vil også gerne deltage i det udvalgsarbejde, som jeg forstår skal foregå. Jeg ved ikke, hvor megen betydning et egentligt udvalgsarbejde om dette spørgsmål kan have. Noget af det fornuftigste, der er sagt, er i virkeligheden sagt af det ærede medlem hr. Morten Lange, nemlig at man skal sørge for, at der for dem, der har en lille mistanke, er et sted, hvor de kan komme frem med denne lille mistanke.

Gøres dette til de relevante organer, tror jeg, det er den bedst mulige måde at følge de skader, der kan opstå på det område, vi her behandler.

Kirkegaard: Som det er nævnt i det ærede medlem hr. Morten Langes skriftlige

fremsættelse, er det vist især inden for landbrug og havebrug, at de mange sprøjtemidler og stærke giftstoffer anvendes. Disse kemikalier er jo af overordentlig stor betydning for de pågældende erhverv og anvendes i stærkt stigende omfang. Det er rene vidundermidler, der er tale om. Man kan i stort omfang beskytte forskellige kulturer mod angreb af skadedyr, og man kan, hvad der næsten er mere interessant, i en afgrøde af kulturplanter i betydeligt omfang forhindre det, som vi kalder uønsket plantevækst, det vil sige ødelægge tilstedeværende ukrudtsplanter. Mange af de gode hjælpermidler, som det drejer sig om, er imidlertid meget giftige, og det er derfor ikke uden grund, at der manes til forsigtighed.

Den helt direkte fare for det mandskab, som bruger sprøjtemidler, kan klares ved at udvise fornøden forsigtighed. Det er imidlertid helt nødvendigt at udvise en tilsvarende forsigtighed i marken for at skåne både land- og havebrugs gode og uundværlige hjælpere, bierne, således som det allerede er nævnt fra talerstolen i dag. Uden en tilstrækkelig stor bestand af bier vil land- og havebrug stå aldeles hjælpeløse over for en stor og nødvendig bestøvningsproces, og det er derfor nødvendigt, at vi værner vore bier. Jeg håber på, at den gældende lovgivning i så henseende er tilstrækkelig.

Hvad der ellers kan ske af skade ved at bringe naturens store husholdning ud af balance ved at ødelægge og udrydde nogle insekter eller skadedyr, men ikke andet, er der vel ingen, der ved noget sikkert om. Ingen ved heller noget sikkert om, hvordan en fortsat betydelig anvendelse af giftstoffer og hormonpræparater vil påvirke næringsindholdet i vore kulturplanter og dermed både husdyrs og menneskers livsmuligheder. Af den højtærede indenrigsministers indlæg i dag har jeg forstået, at der er grundige undersøgelser i så henseende i gang verden over, og jeg tror, det er nødvendigt med disse undersøgelser. I vor egen interesse mener jeg, at vi også fortsat her i landet bør yde et bidrag til de vigtige undersøgelser. Måden, vi skal gøre det på — jeg tænker her særlig på, hvordan vi bedst undgår overlappning inden for de forskellige institutioner og dermed unødigt spild både af tid og kostbar arbejdskraft — skal jeg ikke komme ind på her ved første behandling.